

Protocol Voortgezet Onderwijs: onderwijs tijdens corona

Opgesteld door AOb, CNV Onderwijs, FvOv en VO-raad

Versie: 6 december 2021

Op 26 november 2021 heeft het Kabinet, op basis van het advies van het OMT, besloten om de scholen open te houden. Omdat er nieuwe verplichtingen en dringende adviezen zijn geformuleerd hebben de sociale partners afgesproken om in de huidige situatie weer over te gaan tot een gezamenlijk protocol.

Dit protocol heeft als basis de richtlijn van de VO-raad van 25 november. Het protocol is – in overleg met de bonden - geactualiseerd en aangescherpt op basis van de nieuwe maatregelen die met ingang van 29 november van kracht zijn. De wijziging per 3 december 2021 over zelftesten en aanpassing bij zwangerschap is verwerkt.

Per onderwerp is met een kleurcode aangegeven of het een verplichting, dringend advies of eigen afweging van de school betreft:

1.	Verplichting
2.	Dringend advies
3.	Eigen afweging van de school

Wijziging per 3-12-2021 volgend op de versie van 29-11-2021

Bij milde klachten volstaat een zelftest. Is de zelftest negatief, dan kan men naar school komen. Is de zelftest positief, dan blijft men thuis en wordt geadviseerd om een PCR-test bij de GGD te doen om de besmetting te bevestigen. Tekst bij zwangerschappen is uitgebreid.

De reguliere leerplicht is van kracht. Dat betekent dat leerlingen zowel het fysieke onderwijs dat wordt aangeboden als het aangeboden onderwijs op afstand, verplicht zijn te volgen.

Besturen zijn verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving voor hun medewerkers. Het beleid hiervoor moet zodanig ingericht zijn dat een veilige werkomgeving kan worden geboden. Indien hier bij individuele medewerkers zorgen over bestaan is maatwerk mogelijk zodat deze zorgen zo veel mogelijk worden weggenomen.

De VO-raad biedt op haar website actuele informatie over [alle corona gerelateerde onderwerpen](#).

Heeft u nog een specifieke vraag? Stel die dan aan onze helpdesk: juridischehelpdesk@vo-raad.nl

Naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen rondom COVID-19, nieuwe inzichten vanuit de praktijk dan wel nieuwe richtlijnen vanuit het kabinet en/of het RIVM kan dit protocol herzien worden. Het is goed om dit met regelmaat te checken.

Algemeen

Richtlijnen van het RIVM en het daarop gebaseerde, door de VO-raad en de bonden opgestelde, protocol zijn voor iedereen verplicht die op de school aanwezig is.

De Arbowet-verplichtingen zijn onverkort van kracht. Dit betekent o.a. dat de werkgever – op basis van een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en het plan van aanpak – maatregelen neemt om blootstelling aan het coronavirus en COVID-19 bij medewerkers, leerlingen en hun naasten te voorkomen. Ook moeten zij hun werknemers, leerlingen en bezoekers voorlichten over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en hen instrueren over de wijze waarop zij die moeten naleven. Besturen dienen toe te zien op het naleven van de instructies. Werkgevers voeren hierover overleg met de PMR. Daar waar de Arbowetgeving (verankerd in de Coronanorm van de Arbocatalogus VO) de richtlijnen van het RIVM dan wel dit protocol overstijgt, geldt de [Coronanorm Arbocatalogus VO](#).

De school is open, tenzij...

- het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft;
- de school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.

Als de gehele school dicht moet vanwege (te veel) besmettingen, meldt de school de scholensluiting bij de Onderwijsinspectie via het Internet Schooldossier. Een school meldt het ook als ze weer open gaan.

Een gedeeltelijke schoolsluiting (bijvoorbeeld bij quarantaine van één of enkele groepen) hoeft niet te worden gemeld bij de inspectie.

Basismaatregelen

De RIVM hygiënerichtlijnen zijn leidend. Dat betekent dat:

- o handen meerdere keren per dag worden gewassen. Dit gebeurt in ieder geval bij binnenkomst in het lokaal, voor de pauze, na de pauze en na toiletbezoek. In elk lokaal zijn daarvoor papieren zakdoeken, water en zeep, of desinfecterende handgel aanwezig;
- o er geen handen worden geschud;
- o we hoesten en niezen in onze elleboog en we niet aan ons gezicht zitten.

De 1,5 meter afstandsmaatregel is:

- o als dringend advies van toepassing tussen medewerkers onderling. In overleg met de MR kunnen hier aanvullende afspraken over gemaakt worden;

- o van toepassing tussen extern bezoek en medewerkers, waarbij dit bezoek als noodzakelijk wordt geacht. In elk ander geval blijven externen buiten het schoolgebouw;
- o niet verplicht tussen leerling en volwassenen. Scholen kunnen in overleg met de MR hier desgewenst aanvullende afspraken over maken.

Mondneusmaskers zijn:

- o verplicht voor iedereen bij verplaatsingen in de school;
- o niet verplicht voor de leraar en ander onderwijspersoneel bij verplaatsing binnen het klaslokaal;
- o niet verplicht indien een zitplaats wordt ingenomen;
- o niet verplicht voor het personeelslid of leerling dat/die zich beroept op een van de uitzonderingen voor het dragen van een mondneusmasker en deze uitzondering (beperking of ziekte) desgevraagd aannemelijk maakt. Voorbeelden van die uitzonderingen zijn:
 - o personen die een verminderde arm- of handfunctie hebben en daardoor geen mondneusmasker op kunnen zetten;
 - o personen van wie de ademhaling te veel belemmerd wordt vanwege een longaandoening;
 - o personen met zintuigelijke beperkingen die gebarentaal spreken;
 - o personen met (ernstige) brandwonden op hun gezicht waardoor geen mondneusmasker gedragen kan worden en
 - o personen die vanwege een verstandelijke beperking of psychische aandoening ontregeld raken als zijzelf een mondneusmasker dragen.

Gym, toneel, dans en soortgelijke vakken vallen niet onder de mondkapjesplicht.

Ventilatie:

Op school moet voor de ventilatie in ieder geval worden voldaan aan de bestaande regelgeving (Bouwbesluit) en zijn de normen rondom ventilatie, uit de [Coronavirus Arbocatalogus VO](#) leidend.

Indien in één of meerdere lokalen de ventilatie aantoonbaar niet voldoet zorgt de schoolleiding voor een passend alternatief. De school informeert de MR over de ventilatiesituatie op school in het verlengde van de informatie die in het najaar van 2020 is verstrekt.

- o Maak in de lokalen gebruik van een CO2-meter met stoplichtindicator, in elk geval de lokalen waar de ventilatie afhankelijk is van het openen van ramen en/of roosters;
- o Lucht de lokalen zo veel mogelijk tussen de lessen door. Bij luchten tijdens de les, zorg er voor dat het niet tocht;
- o Kijk voor alle informatie over ventilatie op de website van [de VO-raad](#), [Ruimte OK](#) of [Lesopafstand](#).

Werken op school

Onderwijs is een van de vitale sectoren in onze samenleving. Werknemers die gezond zijn en niet onder de quarantaineplicht vallen, zijn beschikbaar voor het verzorgen van het onderwijs op de school en komen werken. Dit geldt voor die werknemers die op de school nodig zijn om onderwijs aan te kunnen bieden en voor leraren die afstandsonderwijs verzorgen vanuit de school:

- Werknemers die zelf tot een [risicogroep](#) behoren, of werknemers met gezinsleden/huisgenoten uit een risicogroep komen in principe werken, eventueel met aanvullende maatregelen. Dat kan

betekenen dat voor deze werknemers, in overleg met de werkgever, aanvullende afspraken gelden zoals het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen of aanpassing van de werkzaamheden.

- Werknemers die zich zorgen maken gaan in gesprek met de werkgever om een passende oplossing te vinden ten aanzien van hun werkzaamheden (al dan niet met betrokkenheid van de bedrijfs-/arbo-arts).
- [Gezonde zwangere werknemers](#) worden vanaf het derde trimester van de zwangerschap vrijgesteld van hun (reguliere) werk als het niet lukt om 1,5 meter afstand tot anderen te houden. Zij moeten vanaf het derde trimester (vervangend) werk doen waarbij de afstand van 1,5 meter wel gehandhaafd kan worden.
- Bij zwangere werknemers met gezondheidsproblemen of verhoogde risicofactoren (zoals ouder dan 35 jaar, BMI van 30 of meer enz.) wordt een individuele risico-inschatting gemaakt om op maat te kunnen adviseren en met de zwangere (en eventueel in afstemming met de verloskundige/gynaecoloog/behandelaar) beleid op te stellen inzake haar inzetbaarheid in het werk. Hierbij spelen de specifieke werkgebonden risico's (zoals de mate van blootstelling en de mogelijkheid waarin de zwangere zich kan beschermen) mee.

In voorgaande gevallen gaan we er daarbij vanuit dat de werkgever en de werknemer in goed overleg die passende oplossing vinden. Dat kan op school, maar ook elders. Het past niet dat de werkgever de werknemer dwingt tot het verrichten van werkzaamheden op school als de werknemer aangeeft grote zorgen te hebben over zijn of haar veiligheid.

In het geval dat er binnen een school leraren zijn die na overleg met de werkgever zijn vrijgesteld van werken op locatie, kan een school besluiten - in overleg met de medezeggenschap en de leraren in kwestie - of en op welke wijze onderwijs op afstand wordt geboden.

Hierbij wordt in ieder geval meegenomen dat een leraar niet op hetzelfde moment afstandsonderwijs en fysiek onderwijs geeft. Daarnaast wordt rekening gehouden met de belastbaarheid en normjaartaak van medewerkers.

Diverse zaken, bijvoorbeeld als een medewerker niet naar school wil komen uit angst voor een besmetting door COVID-19, zijn niet altijd zwart/wit.

Het is van groot belang met elkaar het gesprek hierover te voeren en de vrees van de werknemer serieus te nemen. In onderling overleg zul je dan tot een voor beide partijen (werknemer en werkgever) acceptabele afspraak moeten komen. Mocht dit niet goed lukken kan ook de bedrijfsarts nog worden ingeschakeld. Als dit vervolgens niet tot een bevredigende oplossing leidt, heeft de werknemer de (wettelijke) mogelijkheid om (op kosten van de werkgever) nog een second opinion te vragen. Deze second opinion vindt plaats met een bedrijfsarts die niet verbonden is aan (de organisatie van) de reguliere bedrijfsarts.

Voor onderwijsondersteunend personeel geldt het advies om zo veel mogelijk thuis te werken, met uitzondering van de werkzaamheden die op school moeten worden uitgevoerd. Hierover worden afspraken met de werkgever gemaakt.

Teamdagen en vergaderingen zijn niet op school maar online.

Schoolbesturen gaan over de nadere praktische en onderwijsinhoudelijke invulling op school in overleg met hun medezeggenschapsraad en maken hierover afspraken. Deze afspraken worden gemaakt na afweging en inachtneming van de risico's voor de veiligheid van leerlingen en onderwijspersoneel, en de maatregelen die nodig zijn om deze risico's te voorkomen.

Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Leerlingen

Leerlingen komen naar school.

Er zijn leerlingen die zelf meer risico lopen op ernstige gevolgen van een coronabesmetting of een huisgenoot hebben met een kwetsbare gezondheid waarbij de vraag kan ontstaan of het voor hen verstandig is om naar school te gaan.

In de [servicedocumenten voor funderend onderwijs](#) wordt beschreven hoe een school met een dergelijke situatie kan omgaan. Extra tips, vragen en antwoorden en handreikingen staan in een [handelingskader](#) voor wanneer leerlingen (willen) thuisblijven omwille van corona; dit is ontwikkeld door de raden, OCW en andere partners.

Scholen zijn niet verplicht om afstandsonderwijs te bieden aan een individuele leerling die kortdurend ziek thuis is, dus ook niet aan de leerling die door een aan COVID-19 gerelateerde ziekte of door quarantaine kortdurend thuis zit en geen fysiek onderwijs kan volgen. De keuze voor afstandsonderwijs is nadrukkelijk de professionele keuze van de school, het kan dan ook niet door individuele ouders/verzorgers worden afgedwongen.

Wel is het belangrijk dat de school een leerling in quarantaine waar mogelijk in staat stelt om de lessen te volgen, bijvoorbeeld door streaming of door mee te kijken of luisteren via de laptop van een medeleerling. Het spreekt voor zich dat scholen niet aan het onmogelijke worden gehouden.

Er geldt een dringend advies om looproutes op school in te stellen, gespreide pauzetijden te hanteren en leerlingen te cohorteren (in groepen in te delen). Contacten tussen verschillende klassen worden zoveel mogelijk vermeden.

Voor niet-onderwijsactiviteiten geldt:

- Ouders/verzorgers en andere externen die niet betrokken zijn bij het primaire proces van lesgeven komen niet in de school, tenzij dit echt niet anders kan;
- Het houden van fysieke open dagen is niet mogelijk;
- Vieringen, eindejaars(klassen)feesten vinden plaats zonder externe aanwezigen en zoveel mogelijk in groeps- of klassenverband,

Kijk voor alle zaken rondom lichamelijke opvoeding op de website van KVLO voor [het protocol LO](#).

Zelftesten

Voor zowel gevaccineerde als niet-gevaccineerde leerlingen en medewerkers geldt het advies om zich 2x per week preventief te testen.
Bij milde klachten ¹ volstaat een zelftest. Is de zelftest negatief, dan kan men naar school komen. Is de zelftest positief, dan blijft men thuis en wordt geadviseerd om een PCR-test bij de GGD te doen om de besmetting te bevestigen. Heb je aanhoudend milde klachten of klachten van ernstigere aard die passen bij corona? Dan testen bij de GGD.
Preventief testen (bij geen klachten) kan met een zelftest.
Het zelftesten helpt bij het vroegtijdig opsporen en bestrijden van besmettingen. Het testen is altijd vrijwillig. Er is geen verplichting om de uitslag van de zelftest te delen.
Wanneer een zelftest een negatieve uitslag heeft kan men naar school. Is de uitslag van de test positief dan wordt geadviseerd alsnog naar de GGD te gaan voor een PCR test.
Alle scholen ontvangen gratis zelftesten. Het aantal zelftesten die de school ontvangt, kan de school via de aanvraagmodule aanpassen of stopzetten indien de voorraad dit toelaat.
Zie voor meer informatie over de preventieve inzet van zelftesten de website van Lesopafstand.nl.

Besmetting en quarantaine

De regels voor het in quarantaine gaan zijn afhankelijk van de persoonlijke situatie. Het is afhankelijk van welk contact u bent ten opzichte van een eventueel besmet persoon en wie er wel of niet immuun is. Kijk voor de actuele situatie op de website van het RIVM voor alle isolatie en quarantaine regels en https://lci.rivm.nl/leefregels
In de volgende situaties blijft iemand thuis: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bij klachten die passen bij corona;² ○ Als je positief getest bent op corona bij de GGD; ○ Als je een positieve uitslag had van een zelftest en wacht op de uitslag van de confirmatietest bij de GGD; ○ Als iemand in je huishouden positief is getest op corona; ○ Als je nauw contact hebt gehad met een besmette persoon (minimaal 15 minuten binnen 1,5 meter) en je bent nog niet immuun; ○ Als je terugkomt uit een zeer hoog risicogebied; zie reizentijdenscorona.rijksoverheid.nl ; ○ Als je een melding hebt gekregen via de app CoronaMelder en je bent nog niet immuun. Medeleerlingen in de klas worden niet meer automatisch beschouwd als nauw contact.
Ouders, kinderen en medewerkers die terugkomen uit een land met zeer hoog risico, of een land of gebied dat tijdens de vakantie wijzigt naar hoog risico, zijn verplicht om bij thuiskomst 10 dagen in quarantaine te gaan. Het in quarantaine gaan zal niet leiden tot een verzuimmelding bij de Inspectie.

¹ Het RIVM meldt op zijn website onder milde klachten neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest of een verhoging tot 38 graden.

² Verkoudheidsklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn), hoesten, plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping), benauwdheidsklachten, verhoging of koorts.

Deze [quarantaineplicht](#) geldt ook voor reizigers met een vaccinatiewijs of herstellbewijs. Met een negatieve coronatest bij de GGD op dag 5 kunt u de duur van het thuisverblijf verkorten. Kijk [hier](#) voor de reisadviezen per land van de overheid.

Scholen melden uitbraken van infectieziekten melden bij de GGD-afdeling infectieziektebestrijding. Er is een nationaal testbeleid hetgeen geldt voor COVID-19, waarin is bepaald dat de schoolleider of locatiemanager één of meer bevestigde besmettingen met COVID-19 meldt bij de GGD als zij daarover nog niet door de GGD zijn benaderd. Zij kunnen op basis van maatwerk adviseren hoe te handelen.

Privacy

De school dient zich bij vastlegging van en communicatie over besmettingen op school te houden aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy. Zie hiervoor de informatie bij [privacy en registratie corona](#).

Een besmetting is een 'bijzonder persoonsgegeven' in de zin van de AVG en daar zijn strenge privacyregels aan verbonden. Bovendien is het bijhouden van besmettingen op persoonsniveau een taak van de GGD. We raden aan om goed contact te onderhouden met de GGD.

In de [Q&A van de Autoriteit Persoonsgegevens](#) leest u hoe het zit met privacy omtrent het registreren van corona-besmettingen op school.

OV afspraken

Om de druk op het openbaar vervoer te kunnen blijven verlagen, worden leerlingen (en personeel) verzocht om zoveel mogelijk op de fiets te komen dan wel zich te laten brengen en halen door een ouder/verzorger.

Scholen maken afspraken met de regionale vervoerder over het gebruik van openbaar vervoer. Scholen die dagelijks minder dan 100 leerlingen in het OV naar school krijgen, zijn - na eenmalige afmelding bij de vervoerder - uitgezonderd van deze afspraken.

De volledige afspraken en het proces vindt u in het '[Afsprakenkader Veilig Vervoer VO](#)'. Voor het leerlingenvervoer, o.a. in het speciaal onderwijs, blijft de gemeente verantwoordelijk zoals deze dat nu ook is.

OV vervoerders (bus/tram/metro/trein) vragen scholen om het verplicht dragen van het mondneusmasker in het openbaar vervoer met regelmaat onder de aandacht van scholieren te brengen.